

11-03-0008
03.02.98г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

*Ке Министър
на Г-но Ханджовски*

СТАНОВИЩЕ

на

МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ

4.02.98 г.

ОТНОСНО: Допълнителното искане на Главния прокурор на Република
България по конституционно дело N 18 от 1997 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 20.01.1998 г. по конституционно дело N 18/97 г. Конституционният съд е допуснал за разглеждане по същество допълнителното искане на Главния прокурор за установяване на несъответствие на чл. 47в от Закона за пенсиите с чл. 5, т. 1 и чл. 9 от Международния пакт за икономическите, социалните и културните права /1966 г. / и е конституирал министъра на финансите като заинтересувана страна по делото .

С оглед дадената ми с определението възможност изразявам следното становище:

Считам, че допълнителното искане на Главния прокурор е неоснователно и необосновано по следните съображения:

Разпоредбата на чл. 47в от Закона за пенсиите определя, че размерът на получаваните една или повече пенсии не може да надвишава трикратния размер на социалната пенсия. Тази разпоредба се базира на международно признат принцип на социалното осигуряване - принципа на социалната справедливост. Нормативните ограничения за максималния размер на пенсиите са често срещано явление и се допускат и прилагат в пенсионното законодателство и практика на развитите европейски страни, ратифицирали Международния пакт за икономическите, социалните и културните права /1996 г. /, Конвенция N 102 от 1952 г. и Конвенция N 128 от 1968 г. на Международната организация на труда, Европейския кодекс за социална сигурност и Европейската конвенция за социална сигурност. Спазвайки принципа на социална справедливост, те целят частично до пълно ограничаване на възможността за така нареченото „надосигуряване“ , т.е. изплащане на пенсии с размери, които надхвърлят рационалния размер на личните потребности на пенсионера. Целта на ограниченията в максималния или минималния размер на пенсиите е двустранна :

- от една страна е необходимо да се гарантира обществено приемливо ниво на минималния размер на пенсиите, когато трудовия стаж и работните заплати са недостатъчни за неговото достигане.

- от друга страна следва да се ограничи максималния размер на пенсиите до обществено приемлив размер и равнище, да се преразпредели част от доходите от високо в полза на ниско обезпечените лица и по този начин да се осигури необходимия финансов ресурс за гарантиране на минималния размер на пенсиите.

В това преразпределение на доходите чрез пенсионната система намира реализация принципа на социалната солидарност между осигурените лица и пенсионерите.

Международният пакт за икономическите, социалните и културните права задължава държавите, които са го ратифицирали, да признават и зачитат най-пълния известен до сега обхват от права на човека като обвързва държавите-членки със силата на международен договор да гарантират и спазват, определената в Пакта, закрила на човешките права. Ефективното упражняване на правата на човека и основните свободи,

провъзгласени в Пакта, представлява един динамичен процес. Целите и принципите, които се съдържат в този документ, са отразени в конституциите и националните законодателства на много държави. Съгласно чл. 9 от Международния пакт за икономическите, социалните и културните права държавите - страни по този пакт, признават правото на всяко лице на социална сигурност, включително и на обществени осигуровки. В допълнителното искане на Главния прокурор за установяване на несъответствие на чл. 47в от Закона за пенсиите с чл. 9 от Международния пакт се допуска смесване на два относително самостоятелни въпроса: въпроса за правото на осигуряване и въпроса за размера на престацията, която се дължи на осигурения при пенсиониране. Като вид обществено осигуряване пенсионното осигуряване се обхваща от конституционно правната защита, установена с чл. 51, ал. 1 от Конституцията. За да се реализира това право като индивидуално, е необходимо да се изгради система за обществено осигуряване. Конституционноправната защита включва както задължението на държавата да създаде по законодателен път система на обществено, по-специално на пенсионно, осигуряване така и задължението да гарантира конкретната реализация на това право, когато условията за получаване на пенсия са настъпили. Съгласно чл. 4 от Международния пакт държавите-страни по този пакт, признават, че при ползването на правата, предоставени от държавата съгласно този пакт, същата държава може да налага на тези права само такива ограничения, които са предвидени със закон, и то дотолкова, доколкото това е съвместимо с естеството на тези права и единствено с цел да се поощри общото благоденствие в едно демократично общество. Нормата на чл. 47в от Закона за пенсиите представлява регулатор на тези права като законово определя максималния размер на пенсиите. Допустимостта да се ограничи със закон упражняването на осигурителното право на пенсия е отразена в чл. 4 от Международния пакт и се свързва с правата на другите участници в осигуряването. Ако липсва такава норма би се накърнило друго основно право на гражданите - да получават гарантирана пенсия в минимален размер, който да обуславя определено жизнено равнище на тази социална група.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид гореизложеното считам, че допълнителното искане на Главния прокурор за установяване на несъответствие на чл. 47в от Закона за пенсиите с Международния пакт за икономическите, социалните и културните права следва да бъде отхвърлено като неоснователно и необосновано, тъй като посочената разпоредба не е в противоречие с международноправните норми.

МИНИСТЪР: